

การพัฒนาสื่อการสืบค้นฐานข้อมูล TDC-ThaiLIS Digital Collection

จินณพัต ชื่นชมน้อย*

ห้องสมุดคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม 73140

Development of Media for Searching the TDC-ThaiLIS

Digital Collection Database

Jinnapat Chuenchomnoy*

Faculty Of Liberal Art and Science Library, Kasetsart University

1, Moo 6, Kamphaeng Saen, Nakhon Pathom, 73140

E-mail: Jinnapat.c@ku.th

DOI: 10.66692/pulinet.13.2.3256

► รับบทความ 28 เมษายน 2569 ► แก้ไขบทความ 03 สิงหาคม 2569 ► ตอรับบทความ 06 สิงหาคม 2569

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาในรูปแบบการวิจัยและพัฒนา (R&D) มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) พัฒนาสื่อการสืบค้นฐานข้อมูล TDC-ThaiLIS Digital Collection และ (2) ประเมินความพึงพอใจต่ออินโฟกราฟิกการสืบค้นฐานข้อมูล TDC-ThaiLIS Digital Collection โดยใช้แบบสอบถามปลายปิดประเมินความพึงพอใจเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ซึ่งมีค่า IOC มากกว่า 0.5 ทุกข้อ และผ่านการหาค่าความเที่ยงด้วยวิธี Cronbach's Alpha Coefficient พบว่า มีความเชื่อมั่นภาพรวม เท่ากับ 0.976 กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ที่เรียนวิชา 01371111 จำนวน 345 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาครั้งนี้ พบว่า (1) การจัดทำสื่อการสืบค้นฐานข้อมูล TDC-ThaiLIS Digital Collection มีดังนี้คือ ด้วยอินโฟกราฟิก เป็นภาพนิ่ง, คลิปวิดีโอวิธีการสืบค้นฐานข้อมูล และคู่มือขั้นตอนวิธีการสืบค้นฐานข้อมูล อย่างละเอียดและ (2) การประเมินผลอินโฟกราฟิกการสืบค้นฐานข้อมูล TDC-ThaiLIS Digital Collection พบว่า ด้านการออกแบบ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก (Mean = 4.29, S.D. = 0.73) ด้านเนื้อหา มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก (Mean = 4.35, S.D. = 0.65) ในภาพรวมทั้ง 2 ด้าน ความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก (Mean = 4.32, S.D. = 0.71) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกข้อ ทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่าควรมีการพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์บริการแนะนำฐานข้อมูลที่ห้องสมุดบอกรับเป็นสมาชิก เพื่อเผยแพร่ข้อมูลให้ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายของผู้ใช้บริการและก่อให้เกิดการใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า

คำสำคัญ

การพัฒนาสื่อ, อินโฟกราฟิก, การสืบค้นฐานข้อมูล, ฐานข้อมูล TDC, การประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ

Abstract

This research is a research and development (R&D) study with two main objectives: (1) to developing media for searching the TDC-ThaiLIS Digital Collection Database.; and (2) to evaluate user satisfaction with the developed instructional media. Data were collected using a close-ended questionnaire designed to assess satisfaction. The tool's content validity was verified using the Index of Item-Objective Congruence (IOC), with all items scoring above 0.5. Reliability testing using Cronbach's Alpha Coefficient yielded an overall reliability score of 0.976. The sample group consisted of 345 students enrolled in course 01371111 at Kasetsart University, Kamphaeng Saen Campus. The data were analyzed using frequency, percentage, mean, and standard deviation.

The results of this study are as follows: (1) The development of instructional media for searching the TDC-ThaiLIS Digital Collection included creating infographics as still images, producing a video tutorial on search procedures, and compiling a comprehensive manual detailing the search steps for the TDC - ThaiLIS Digital Collection. 2) The evaluation of the instructional media revealed a high level of satisfaction in terms of both design (Mean = 4.29, S.D. = 0.73) and content (Mean = 4.35, S.D. = 0.65). Overall, the satisfaction level for both aspects was high (Mean = 4.32, S.D. = 0.71), with all individual items rated at a high level of satisfaction. Based on these findings, the researcher suggests that promotional media should be developed for all databases subscribed to by the library to ensure widespread dissemination of information to all target user groups and to maximize the utility of these resources.

Keywords

Media Development, Infographic, Database Search, TDC Database, User Satisfaction Evaluation

บทนำ (Introduction)

ฐานข้อมูล Thai Digital Collection (TDC) ซึ่งเป็นฐานข้อมูลออนไลน์ที่ให้บริการสืบค้นในการเข้าถึงเอกสารฉบับเต็มในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งประกอบด้วย รายงานการวิจัย บทความวิชาการ วิทยานิพนธ์ เอกสารนำเสนอผลงานวิชาการ เอกสารจดหมายเหตุ และหนังสือหายาก โดยรวบรวมจากหน่วยงาน สถาบัน มหาวิทยาลัย ในเครือข่ายความร่วมมือที่เป็นสมาชิกของเครือข่ายห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาไทย (ThaiLIS) จากกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความรู้และเผยแพร่ผลงานของนักศึกษา อาจารย์ และนักวิจัย เพื่อสนับสนุนการศึกษาค้นคว้าวิจัย นำความรู้ไปประยุกต์ใช้เพื่อเป็นการต่อยอดความรู้เดิมและพัฒนาประเทศต่อไป (ฝ่ายบริการความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2564)

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จึงให้ความสำคัญการให้บริการ ฐานข้อมูล TDC หรือ Thai Digital Collection เป็นโครงการหนึ่งของ ThaiLIS มีเป้าหมายเพื่อให้บริการสืบค้นฐานข้อมูลเอกสารฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัย รวบรวมจากมหาวิทยาลัยทั่วประเทศ ในการเข้าใช้บริการนักศึกษา อาจารย์ และบุคลากร ต้องเข้าใช้งานจากคอมพิวเตอร์ภายในห้องสมุดสมาชิก ซึ่งดูรายละเอียดห้องสมุดสมาชิกได้จากทางเลือกมหาวิทยาลัย/สถาบัน ซึ่งนิติและบุคลากร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สามารถสืบค้นและดาวน์โหลดวิทยานิพนธ์ฉบับเต็มจากมหาวิทยาลัยอื่นในประเทศไทยได้จากฐานข้อมูล Thai Digital Collection (TDC) ส่วนบุคคลทั่วไปต้องสมัครสมาชิกก่อนจึงจะสามารถดาวน์โหลดเอกสารฉบับเต็มได้ (สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2566) การเข้าใช้งานฐานข้อมูล Thai Digital Collection (TDC) เพื่อสืบค้นรายการเอกสาร สามารถทำได้ 2 วิธี คือ Basic Search หรือการสืบค้นขั้นพื้นฐาน และ Advance Search หรือการสืบค้นขั้นสูง การสืบค้นทั้ง 2 วิธี จะใช้ช่องในการสืบค้นประกอบด้วย ใส่คำค้น กำหนดเขตข้อมูลที่ปรากฏคำค้น (เช่น ชื่อเรื่อง ผู้สร้างผลงาน และหัวเรื่อง) เลือกมหาวิทยาลัย/หน่วยงาน และเลือกชนิดของเอกสาร (เช่น วิทยานิพนธ์ รายงานการ

วิจัย บทความวิชาการ และเอกสารนำเสนอผลงานวิชาการ) แต่ในส่วนของการสืบค้นแบบ Advance Search จะทำได้มากกว่าคือ สามารถจำกัดข้อมูลเฉพาะของการเลือกกำหนดปี จำกัดข้อมูลเฉพาะภาษา และเรียงลำดับการแสดงผลของเอกสารที่ต้องการ (ฝ่ายบริการความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2564)

ห้องสมุดคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เล็งเห็นความสำคัญของฐานข้อมูล TDC-ThaiLIS Digital Collection เนื่องจากนิสิตผู้ใช้บริการต้องการสืบค้นแหล่งข้อมูล วิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัย บทความวิชาการ เพื่อใช้สำหรับเป็นแนวทางและข้อมูลเอกสารอ้างอิงสำหรับการทำปัญหาพิเศษ วิทยานิพนธ์ และงานวิจัยจากฐานข้อมูล TDC-ThaiLIS Digital Collection แต่พบปัญหาไม่ทราบถึงวิธีการสืบค้น และจากการศึกษาของ จินณพัทธ์ ชื่นชมน้อย (2565) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษารูปแบบการให้บริการสารสนเทศของห้องสมุดคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน แนวทางในการสนับสนุนการให้บริการสารสนเทศ พบว่า ผู้ใช้บริการมีความต้องการบริการแนะนำฐานข้อมูลการสืบค้น TDC (ThaiLIS Digital Collection) ฐานข้อมูลเอกสารฉบับเต็มในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ผ่านทางสื่อ Social Media อยู่ในระดับมาก (Mean = 4.06) ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา “การพัฒนาสื่อการสืบค้นฐานข้อมูล TDC-ThaiLIS Digital Collection” เพื่อให้ผู้ใช้บริการสามารถเข้าใช้บริการสืบค้นฐานข้อมูล TDC-ThaiLIS Digital Collection ได้เข้าถึงวิธีการสืบค้นข้อมูลและสามารถสืบค้นข้อมูลได้อย่างถูกต้องเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างสูงสุด

วัตถุประสงค์ (Objective)

1. เพื่อพัฒนาสื่อการสืบค้นฐานข้อมูล TDC-ThaiLIS Digital Collection
2. เพื่อประเมินความพึงพอใจต่ออินโฟกราฟิกการสืบค้นฐานข้อมูล TDC-ThaiLIS Digital Collection

วิธีดำเนินการวิจัย (Methodology)

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยผู้วิจัยได้แบ่งวิธีดำเนินการวิจัยเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้ (1) การพัฒนาสื่อการสืบค้นฐานข้อมูล TDC-ThaiLIS Digital Collection และ (2) การประเมินผลความพึงพอใจของผู้ใช้บริการต่ออินโฟกราฟิกการสืบค้นฐานข้อมูล TDC-ThaiLIS Digital Collection โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การพัฒนาสื่อการสืบค้นฐานข้อมูล TDC-ThaiLIS Digital Collection

ระยะที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานการสืบค้นฐานข้อมูล TDC-ThaiLIS Digital Collection

- 1) ศึกษาค้นคว้าหลักฐาน เอกสาร ตำรา วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสืบค้นฐานข้อมูล TDC-ThaiLIS Digital Collection
- 2) ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับรูปแบบการจัดทำอินโฟกราฟิกที่ใช้รูปภาพแทนข้อมูลหรือความคิด เพื่อช่วยเปลี่ยนแปลงข้อมูลที่ซับซ้อนให้ผู้รับสารสามารถเข้าใจได้ง่ายและรวดเร็ว เป็นภาพนิ่ง จากการนำข้อมูลหรือความรู้มาสรุปเป็นสารสนเทศ (จงกลณี จงชัยพร และคณะ, 2559)
- 3) ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์ หมายถึง สื่อสิ่งพิมพ์ประกอบด้วยภาพ ตัวอักษร สัญลักษณ์ อธิบายด้วยข้อความสั้น กระชับ ทำให้ผู้อ่านมีความสนใจและเข้าใจง่าย (เรวดี ไวยวาสนา, ม.ป.ป.)
- 4) กำหนดเรียบเรียงเนื้อหาข้อมูลที่ได้มาจัดตามลำดับขั้นตอนในการสืบค้นฐานข้อมูล TDC-ThaiLIS Digital Collection โดยเนื้อหาข้อมูลต้องมีความน่าสนใจใช้คำและข้อความที่กระชับเข้าใจง่ายสามารถสื่อความหมายอธิบายข้อมูลทั้งหมดสรุปเป็นเรื่องราวที่เข้าใจได้ภายในเวลาอันรวดเร็ว

ระยะที่ 2 การออกแบบและพัฒนาสื่อการสืบค้นฐานข้อมูล TDC-ThaiLIS Digital Collection

1) การออกแบบอินโฟกราฟิกการสืบค้นฐานข้อมูล TDC -ThaiLIS Digital Collection เป็นภาพนิ่ง (Static Infographics) โดยนำข้อมูลจากระยะที่ 1 มาพัฒนาเพื่อเลือกหัวข้อ วางแผน ออกแบบความคิด ค้นหาข้อมูล จัดรูปแบบ แปลงข้อมูลเป็นรูปภาพ สเก็ชภาพโครงร่าง ออกแบบ ตรวจสอบ และปรับปรุง (ทิชพร นามวงศ์, 2560)

2) การจัดทำอินโฟกราฟิกการสืบค้นฐานข้อมูล TDC-ThaiLIS Digital Collection ด้วยโปรแกรม Canva ด้วยการเลือกเทมเพลตที่สอดคล้องกับเนื้อหา กำหนดสีในแต่ละหัวข้อ เลือกใช้รูปภาพ หรือสัญลักษณ์ที่สื่อความหมายตามเนื้อหา ทบทวนการใช้ข้อความให้เข้าใจง่ายตรวจสอบให้ถูกต้อง (นภตล พรามณี, 2560) และจัดทำ QR Code เพื่อสแกนไปยังคู่มือวิธีการสืบค้นฐานข้อมูลยัง Google drive ได้

3) การจัดทำคลิปวิดีโอวิธีการสืบค้นฐานข้อมูล TDC-ThaiLIS Digital Collection นำอินโฟกราฟิกที่สร้างขึ้นมาปรับรูปแบบให้เหมาะสมสร้างเป็นคลิปวิดีโอจากโปรแกรม CapCut ด้วยการเลือกตั้งค่าเป็นภาษาไทย เลือกขนาด และรูปแบบวิดีโอ ด้วยการเลือกภาพ ตัวอักษร เลือกสี ความเข้ม ใส่ข้อความ กำหนดความเร็ว เพิ่มเสียงพูดอธิบายที่สื่อความหมายเข้าใจง่าย

4) การจัดทำคู่มือวิธีการสืบค้นฐานข้อมูล TDC-ThaiLIS Digital Collection โดยใช้แนวคิดเกี่ยวกับการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์ที่ต้องคำนึงถึงลักษณะที่เป็นรูปธรรม ลักษณะที่พัฒนาประโยชน์ในปัจจุบันและศักยภาพเพื่ออนาคต โดยการวางแผนขั้นตอนของการออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์ ด้วยการกำหนดเป้าหมายของการออกแบบเรื่องราวเพื่อนำเสนอให้ตรงจุดกับกลุ่มเป้าหมายและสิ่งที่ต้องการสื่อความหมายได้ง่ายขึ้น ด้วยการใช้ภาษาที่เหมาะสมสามารถรับรู้ได้ ทำให้เกิดความเข้าใจและจดจำเรื่องราวได้ดี (ัญญลักษณ์ ศุภพลธร และคณะ, 2567) ด้วยการเขียนอธิบายขั้นตอนวิธีการสืบค้นข้อมูลให้ผู้ใช้งานสามารถทำตามและเข้าใจได้ง่าย ซึ่งสามารถสแกน QR Code จากอินโฟกราฟิกไปยังคู่มือวิธีการสืบค้นยัง Google Drive ได้ พร้อมทั้งเพิ่มช่องทางการเผยแพร่ข้อมูลด้วยการนำไปบันทึกผลงานคู่มือวิธีการสืบค้นลงในฐานข้อมูลคลังความรู้ดิจิทัล มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

5) นำสื่อการสืบค้นฐานข้อมูล TDC-ThaiLIS Digital Collection ที่จัดทำขึ้น คือ อินโฟกราฟิก คลิปวิดีโอ และคู่มือวิธีการสืบค้นฐานข้อมูล ส่งให้บรรณารักษ์ผู้ที่เชี่ยวชาญด้านงานบริการ จำนวน 3 ราย ดำเนินการตรวจสอบด้วยการเลือกแบบเจาะจง สำหรับผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการสืบค้นฐานข้อมูล TDC-ThaiLIS Digital Collection เพื่อประเมินความเหมาะสมด้วยแบบสอบถาม ซึ่งตรวจสอบองค์ประกอบ เนื้อหา รูปแบบ สี สัน ข้อความ และสามารถก่อให้เกิดความรู้และความเข้าใจต่อการรับบริการที่ถูกต้อง โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) มากกว่า 0.5 ทุกข้อ พร้อมทั้งปรับแก้ตามคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ

ระยะที่ 3 การประยุกต์ใช้สื่อการสืบค้นฐานข้อมูล TDC-ThaiLIS Digital Collection

1) การนำอินโฟกราฟิกที่จัดทำเรียบร้อยแล้วเผยแพร่ในสื่อ Social media ทางเพจเฟซบุ๊ก (Facebook Page) ห้องสมุดคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน และสามารถสแกน QR Code คู่มือขั้นตอนวิธีการสืบค้นฐานข้อมูล TDC-ThaiLIS Digital Collection ผ่าน Google Drive และบอร์ดประชาสัมพันธ์การบริการห้องสมุดคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์

2) การนำคลิปวิดีโอที่สร้างขึ้น ด้วยการอัปโหลดลง YouTube เพื่อเผยแพร่ในสื่อ Social Media พร้อมทั้งทำการแชร์ทางเพจเฟซบุ๊ก (Facebook Page) ห้องสมุดคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

3) การนำคู่มือวิธีการสืบค้นฐานข้อมูล TDC-ThaiLIS Digital Collection เผยแพร่ในสื่อ Social Media ทางเพจเฟซบุ๊ก (Facebook Page) ห้องสมุดคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ซึ่งสามารถสแกน QR Code คู่มือวิธีการสืบค้นยัง Google Drive ได้ พร้อมทั้งเผยแพร่ในฐานข้อมูลคลังความรู้ดิจิทัล มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ด้วยการบันทึกผลงานด้วยตนเองลงในฐานข้อมูลคลังความรู้ดิจิทัล

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เพื่อเพิ่มช่องทางการเผยแพร่ความรู้ โดยผู้ให้บริการสามารถเข้าไปศึกษาทำความเข้าใจด้วยการสืบค้นได้จากฐานข้อมูลคลังความรู้ดิจิทัล มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. การประเมินผลความพึงพอใจของผู้ใช้บริการต่ออินโฟกราฟิกการสืบค้นฐานข้อมูล TDC-ThaiLIS Digital Collection

2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ นิสิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ที่เรียนวิชา 01371111 สื่อสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ (Information Media for Learning) ทั้งหมด จำนวน 2,552 คน เมื่อคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรการคำนวณของ Taro Yamane (1973) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% จึงได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 345 คน ด้วยการใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย

2.2 การพิทักษ์สิทธิ์และการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

ผู้วิจัยได้ดำเนินการพิทักษ์สิทธิ์ของผู้ให้ข้อมูล โดยการขอรับการพิจารณารับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ คณะกรรมการดำเนินงานวิทยาเขตกำแพงแสน กองบริหารการวิจัยและบริการวิชาการ สำนักงานวิทยาเขตกำแพงแสน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ด้วยการรับรองแบบยกเว้น (Exemption Review) เนื่องจากโครงการวิจัยไม่มีความเสี่ยงหรือมีความเสี่ยงต่ำมากแก่อสาสมัคร พร้อมทั้งชี้แจงในแบบสอบถามหากอาสาสมัครเกิดความไม่สบายใจการทำแบบสอบถาม หรือแบบประเมินความพึงพอใจสามารถยกเลิกการทำแบบสอบถามได้ทันที ข้อมูลการติดต่อผู้วิจัย และข้อมูลติดต่อการร้องเรียน หากเกิดเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์

2.3 การศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้บริการต่ออินโฟกราฟิกการสืบค้นฐานข้อมูล TDC-ThaiLIS Digital Collection โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1) ศึกษาแนวคิดทฤษฎีการวัดความพึงพอใจของ Parasuraman et al. (1988) หมายถึง ความรู้สึกสมหวังหรือเกินความคาดหวังที่เกิดขึ้นเมื่อได้รับบริการ เป็นกรอบในการศึกษาวิจัยและนำมาจัดทำแบบสอบถามประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ

2) จัดทำแบบสอบถามในรูปแบบออนไลน์ โดยใช้ Google Form ในการสร้างแบบสอบถาม การศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้บริการต่อสื่อการสืบค้นฐานข้อมูล TDC-ThaiLIS Digital Collection ซึ่งเป็นแบบสอบถามปลายปิด แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม มีจำนวน 5 ข้อ ประกอบด้วย เพศ ชั้นปี คณะฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้มากที่สุด และความถี่ในการใช้ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ส่วนที่ 2 ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการต่ออินโฟกราฟิกการสืบค้นฐานข้อมูล TDC-ThaiLIS Digital Collection ประกอบด้วย ด้านการออกแบบ มีข้อคำถามจำนวน 10 ข้อ ด้านเนื้อหา มีข้อคำถามจำนวน 10 ข้อ

3) การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือของแบบสอบถาม ซึ่งผ่านการพิจารณาให้ข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน นำไปทดสอบความตรง (Validity) เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) ของคำถามในแต่ละข้อตรงตามจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ของการวิจัย และนำข้อมูลที่ได้จากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์หรือเนื้อหา (Index of Item-Objective Congruence หรือ IOC) ซึ่งเกณฑ์การตัดสินค่า IOC ถ้ามีค่า 0.5 ขึ้นไป แสดงว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ตรงตามจุดประสงค์หรือตรงตามเนื้อหานั้น (ปราชญ์ หล้าเบญจนะ, 2559) จากการคำนวณและการแปลค่า IOC ซึ่งมีค่า IOC มากกว่า 0.5 ทุกข้อ แสดงว่าข้อคำถามนั้นใช้ได้ จากนั้นทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยการนำแบบสอบถามไปทดสอบ (Try Out) กับประชากรในกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มที่จะทำการศึกษา จำนวน 20 ราย นำมาหาความเที่ยงในภาพรวมโดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบัค Cronbach's Alpha Coefficient ซึ่งกำหนดค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.70

ขึ้นไปจึงมีความน่าเชื่อถือ (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2545) จากผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นภาพรวม เท่ากับ 0.976 แสดงว่ามีความเชื่อมั่นสูง

4) การจัดส่งแบบสอบถาม โดยผู้ตอบแบบสอบถามสามารถทำแบบสอบถามผ่านลิงค์หรือรหัสคิวอาร์ ซึ่งผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากอาจารย์ผู้สอนเป็นผู้ส่งลิงค์แบบสอบถามผ่านไลน์กลุ่มให้นิสิตที่เรียนวิชา 01371111 สื่อสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ (Information Media for Learning) ขอความร่วมมือให้นิสิตช่วยตอบแบบสอบถามตามความสนใจ ซึ่งมีระยะเวลาการเก็บข้อมูลในระหว่างวันที่ 1-10 กรกฎาคม พ.ศ. 2568 โดยการควบคุมคุณภาพข้อมูลจากการตรวจสอบรูปแบบการตอบที่ผิดปกติ เช่น การตอบแบบเส้นตรง (Straight-Lining) และการตั้งค่าลือคจำเป็น (Required Fields) ไม่ให้ข้ามการตอบ และกรองข้อมูลที่ไม่สมบูรณ์ออก

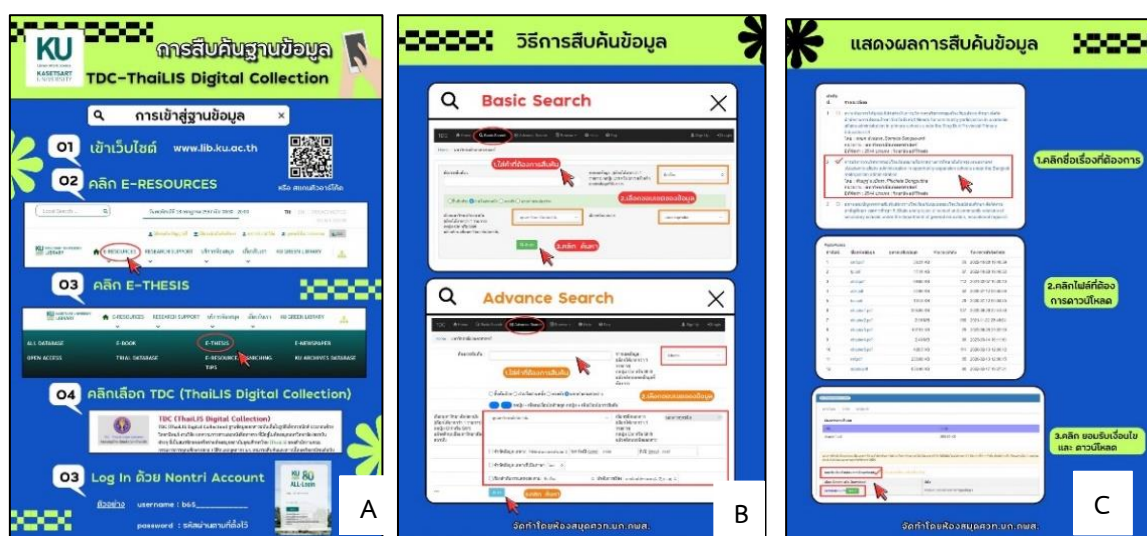
5) การวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์จากนั้นวิเคราะห์ประมวลผลโปรแกรมสำเร็จรูปด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS (Statistical Package for The Social Sciences) ซึ่งสถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ เรียงตามลำดับความมากน้อย คือ 5 = มากที่สุด, 4 = มาก, 3 = ปานกลาง, 2 = น้อย และ 1 = น้อยที่สุด (ไข่มพร กาญจนกิจสกุล, 2556) โดยใช้เกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criteria) ตามแนวคิดของเบสท์ (Best and Kahn, 2013) ดังนี้ โดยคะแนน 4.51-5.00, 3.51-4.50, 2.51-3.50, 1.51-2.50 และ 1.00-1.50 หมายถึง มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ตามลำดับ

ผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย (Result and Discussion)

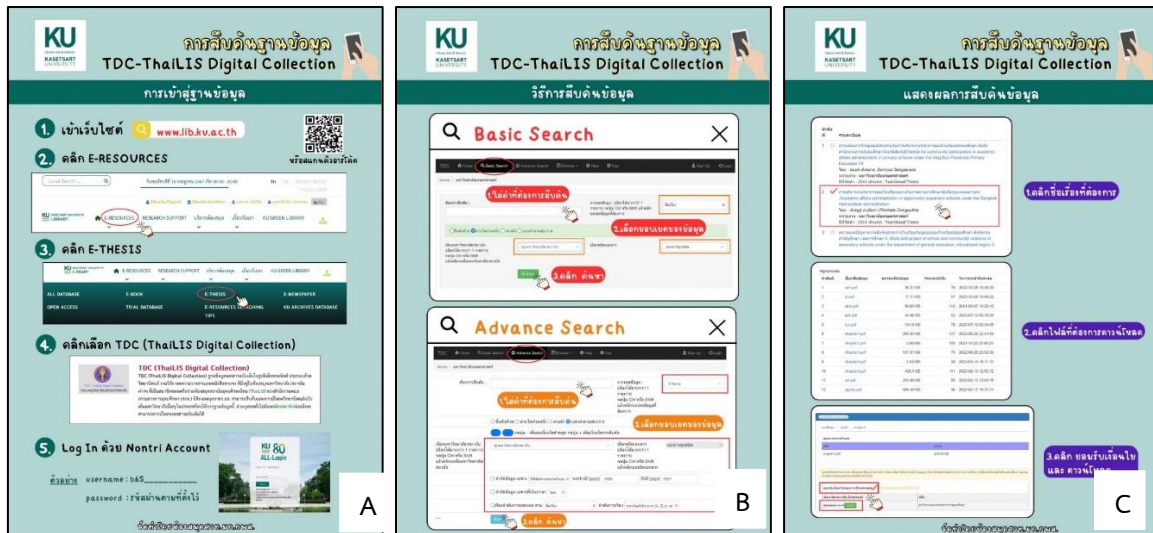
ผลการวิจัย จากการพัฒนาสื่อการสืบค้นฐานข้อมูล TDC-ThaiLIS Digital Collections มีดังนี้

1. การพัฒนาสื่อการสืบค้นฐานข้อมูล TDC-ThaiLIS Digital Collection

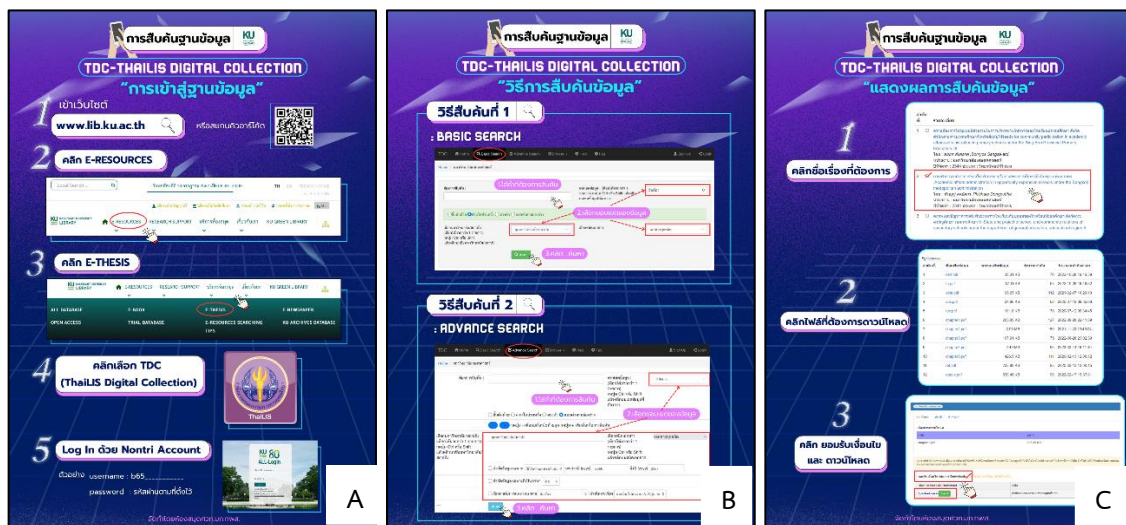
1.1 การจัดทำอินโฟกราฟิกการสืบค้นฐานข้อมูล TDC-ThaiLIS Digital Collection ด้วยการจัดทำเป็นภาพนิ่งทั้งหมด มีจำนวน 3 รูปแบบ ดังภาพที่ 1, 2 และ 3 ซึ่งสื่ออินโฟกราฟิกที่สร้างขึ้น สามารถสแกน QR Code คู่มือขั้นตอนวิธีการสืบค้นฐานข้อมูล TDC-ThaiLIS Digital Collection อย่างละเอียดผ่าน Google Drive ด้วยการนำมาประชาสัมพันธ์เผยแพร่ทางสื่อ Social Media เพจเฟซบุ๊ก (Facebook Page) และบอร์ดประชาสัมพันธ์การบริการห้องสมุดคณะศิลปศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ เริ่มเผยแพร่ตั้งแต่วันที่ 28 ตุลาคม พ.ศ. 2567 อย่างต่อเนื่อง ดังรูปภาพที่ 1, 2 และ 3

ภาพที่ 1 รูปแบบที่ 1 A: การเข้าสู่ฐานข้อมูล, B: วิธีการสืบค้นข้อมูล และ C: แสดงผลการสืบค้นข้อมูล

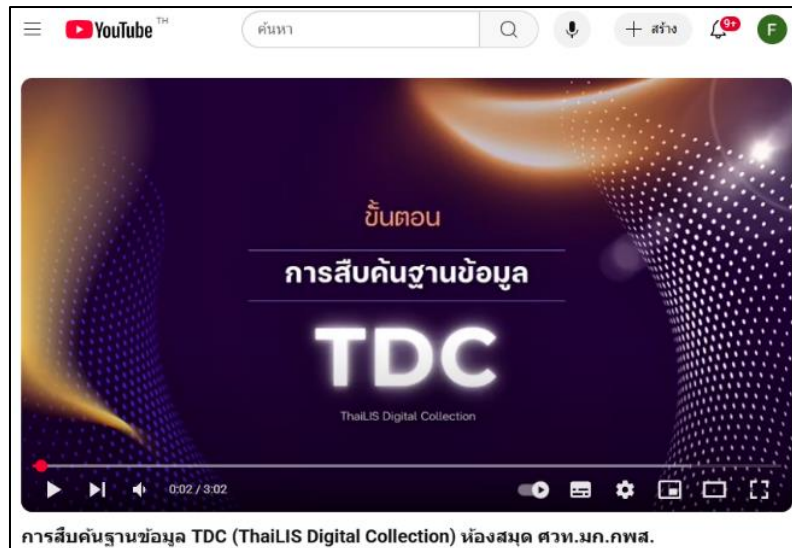

ภาพที่ 2 รูปแบบที่ 2 A: การเข้าสู่ฐานข้อมูล, B: วิธีการสืบค้นข้อมูล และ C: แสดงผลการสืบค้นข้อมูล

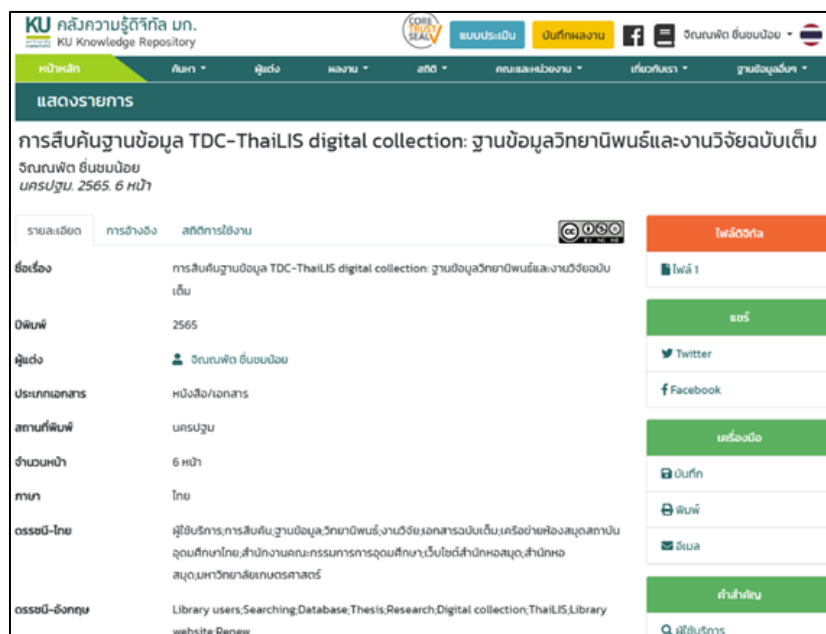
ภาพที่ 3 รูปแบบที่ 3 A: การเข้าสู่ฐานข้อมูล, B: วิธีการสืบค้นข้อมูล และ C: แสดงผลการสืบค้นข้อมูล

1.2 การจัดทำคลิปวิดีโอวิธีการสืบค้นฐานข้อมูล TDC-ThaiLIS Digital Collection จากนั้นนำคลิปวิดีโอที่สร้างขึ้นเผยแพร่ในสื่อ Social Media ด้วยการอัปโหลดลง YouTube เมื่อวันที่ 4 เมษายน พ.ศ. 2568 ดังรูปภาพที่ 4 พร้อมทั้งนำมาแชร์ทางเพจเฟซบุ๊ก (Facebook Page) ของห้องสมุดคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน วันที่ 19 เมษายน พ.ศ. 2568

ภาพที่ 4 วิดีโอขั้นตอนการสืบค้นฐานข้อมูล TDC เผยแพร่ใน YouTube

1.3 การจัดทำคู่มือขั้นตอนวิธีการสืบค้นฐานข้อมูล TDC-ThaiLIS Digital Collection ซึ่งเป็นเอกสารอธิบายเนื้อหาพร้อมมีรูปภาพประกอบการบรรยายวิธีการและขั้นตอนการสืบค้นฐานข้อมูล TDC-ThaiLIS Digital Collection มีทั้งหมด จำนวน 9 หน้า นำเผยแพร่ยังฐานข้อมูลคลังความรู้ดิจิทัล มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ด้วยการบันทึกผลงานในคลังความรู้ดิจิทัล มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2565 ซึ่งมีการแนบไฟล์สำหรับผู้ให้บริการเข้าไปอ่านศึกษาทำความเข้าใจและสามารถดาวน์โหลดได้ ดังภาพที่ 5

ภาพที่ 5 แสดงหน้าจอการสืบค้นฐานข้อมูล TDC จากฐานข้อมูลคลังความรู้ดิจิทัล มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. การประเมินผลความพึงพอใจของผู้ใช้บริการต่ออินโฟกราฟิกการสืบค้นฐานข้อมูล TDC-ThaiLIS Digital Collection จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น จำนวน 345 คน ผลการวิจัย มีดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ ชั้นปี คณะ ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้งานที่สุด และความถี่ในการใช้ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

เพศ พบว่า เป็นเพศหญิง จำนวน 246 คน (ร้อยละ 71.3) และเพศชาย จำนวน 99 คน (ร้อยละ 28.7) เนื่องจากนิสิตส่วนใหญ่ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน มีจำนวนนิสิตเพศหญิงมากกว่าเพศชาย

ชั้นปี พบว่า ชั้นปี 1 จำนวน 240 คน (ร้อยละ 69.6) มากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ชั้นปี 2 จำนวน 43 คน (ร้อยละ 12.5) ชั้นปี 3 จำนวน 37 คน (ร้อยละ 10.7) และชั้นปี 4 จำนวน 25 คน (ร้อยละ 7.2) ตามลำดับ เนื่องจากวิชา 01371111 สื่อสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ (Information Media for Learning) เป็นวิชาเลือกพื้นฐานที่คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์เปิดสอน เพื่อให้ให้นิสิตได้เรียนรู้วิธีการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศห้องสมุดและฐานข้อมูลออนไลน์ที่สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ให้บริการ

คณะ พบว่า คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ จำนวน 141 คน (ร้อยละ 40.9) มากที่สุด รองลงมา ได้แก่ คณะเกษตร จำนวน 57 คน (ร้อยละ 16.5) คณะวิศวกรรมศาสตร์ จำนวน 44 คน (ร้อยละ 12.8) คณะวิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ จำนวน 13 คน (ร้อยละ 3.8) คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ จำนวน 13 คน (ร้อยละ 3.8) คณะประมง จำนวน 8 คน (ร้อยละ 2.3) และคณะอุตสาหกรรมบริการ จำนวน 69 คน (ร้อยละ 20.0)

ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้มากที่สุด ดังนี้ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-Book) จำนวน 286 คน (ร้อยละ 82.9) วารสารอิเล็กทรอนิกส์ (E-Journal) จำนวน 30 คน (ร้อยละ 8.7) ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ (E-Thesis) จำนวน 21 คน (ร้อยละ 6.1) และฐานข้อมูลหนังสือพิมพ์ จำนวน 8 คน (ร้อยละ 2.3)

ความถี่ในการใช้ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ดังนี้ 2-3 ครั้งต่อสัปดาห์ จำนวน 130 คน (ร้อยละ 37.7) สัปดาห์ละครั้ง จำนวน 74 คน (ร้อยละ 21.4) 2 สัปดาห์/ครั้ง จำนวน 31 คน (ร้อยละ 9.0) 3 สัปดาห์/ครั้ง จำนวน 29 คน (ร้อยละ 8.4) เดือนละครั้ง จำนวน 81 คน (ร้อยละ 23.5)

ส่วนที่ 2 ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการต่ออินโฟกราฟิกการสืบค้นฐานข้อมูล TDC-ThaiLIS Digital Collection ประกอบด้วย ด้านการออกแบบ และด้านเนื้อหา ซึ่งมีรายละเอียด ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงพอใจต่ออินโฟกราฟิก (n=345)

ความพึงพอใจต่ออินโฟกราฟิก	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล	ลำดับ
ด้านการออกแบบ				
1. การออกแบบสื่อมีความน่าสนใจ	4.22	0.78	มาก	10
2. การเลือกใช้สีมีความเหมาะสม	4.25	0.78	มาก	9
3. ตัวอักษรอ่านง่ายมีความถูกต้องชัดเจน	4.34	0.73	มาก	2
4. ความเข้มของตัวอักษรเห็นได้อย่างชัดเจน	4.32	0.67	มาก	3
5. สีพื้นหลังตัวอักษรมีความเหมาะสมและสวยงาม	4.27	0.78	มาก	7
6. ข้อความใช้ประกอบสื่อความหมายได้ชัดเจน	4.30	0.70	มาก	4
7. การจัดกลุ่มของข้อมูลง่ายต่อการรับสารเข้าใจง่าย	4.29	0.70	มาก	6
8. การจัดองค์ประกอบได้อย่างเหมาะสม	4.31	0.71	มาก	5
9. รูปแบบการนำเสนอสื่อสามารถดึงดูดความสนใจ	4.26	0.74	มาก	8
10. การออกแบบมีความเหมาะสมในการนำไปใช้งาน	4.42	0.65	มาก	1
รวม	4.29	0.73	มาก	
ด้านเนื้อหา				
1. เนื้อหาที่น่าสนใจ	4.31	0.68	มาก	8
2. เนื้อหาสามารถเข้าใจได้ง่ายไม่สับสน	4.36	0.70	มาก	5

ความพึงพอใจต่ออินโฟกราฟิก	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล	ลำดับ
3. เนื้อหาทำให้ง่ายต่อการจดจำสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง	4.29	0.75	มาก	10
4. การจัดวางตำแหน่งข้อความง่ายต่อการเข้าใจ	4.30	0.76	มาก	9
5. การจัดเรียงลำดับเนื้อหาเป็นขั้นตอนง่ายต่อการเข้าใจ	4.33	0.66	มาก	7
6. ความถูกต้องของเนื้อหาในการสื่อความหมาย	4.40	0.68	มาก	2
7. ภาษาและข้อความที่ใช้สื่อความหมายเนื้อหาตรงตามต้องการ	4.39	0.69	มาก	3
8. สามารถช่วยลดระยะเวลาการอธิบายเนื้อหาได้	4.38	0.67	มาก	4
9. สามารถจดจำขั้นตอนในการสืบค้นฐานข้อมูล TDC ได้	4.34	0.72	มาก	6
10. สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ได้จริง	4.42	0.64	มาก	1
รวม	4.35	0.65	มาก	
โดยภาพรวมทั้ง 2 ด้าน	4.32	0.71	มาก	

อภิปรายผลการวิจัย (Discussion)

1. การพัฒนาสื่อการสืบค้นฐานข้อมูล TDC-ThaiLIS Digital Collection

1.1 การจัดทำอินโฟกราฟิกการสืบค้นฐานข้อมูล TDC-ThaiLIS Digital Collection เป็นภาพนิ่ง จำนวน 3 รูปแบบ โดยเลือกใช้สีพื้นหลังเข้มเพิ่มความเด่นและสะดุดตาให้เกิดความน่าสนใจ ซึ่งการจัดทำอินโฟกราฟิกโดยใช้ตามแนวคิดของ Milovanovic and Lvanisevic (2014, อ้างถึงใน ภานนท์ คุ่มสุภา, 2558) ประกอบด้วย การสื่อสารด้วยภาพเป็นสำคัญ มีความน่าสนใจและน่าจดจำ มีการจัดการเนื้อหา มีการแบ่งปันข้อมูล บ่งบอกถึงสุนทรียภาพ พร้อมทั้งมีองค์ประกอบเชิงศิลปะ ด้วยการนำมาประชาสัมพันธ์เผยแพร่ทางสื่อ Social Media เพจเฟซบุ๊ก (Facebook Page) และบอร์ดประชาสัมพันธ์การบริการห้องสมุดคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ เพื่อให้ผู้ใช้ได้ทราบถึงการสืบค้นข้อมูลได้อย่างถูกต้องสะดวก รวดเร็ว และเข้าใจได้ง่าย พร้อมทั้งมีการจัดทำอย่างหลายรูปแบบให้เกิดความหลากหลายน่าสนใจ

1.2 การจัดทำคลิปวิดีโอวิธีการสืบค้นฐานข้อมูล TDC-ThaiLIS Digital Collection โดยใช้ตามแนวคิดของ ประภาพร กุลลิ้มรัตน์ชัย และสุนทรทิพย์ คำจันทร์ (2564) ด้วยการใช้ข้อความเสียง ภาพเคลื่อนไหว เพื่อเพิ่มความสนใจของผู้รับสารและลดระยะเวลาในการทำความเข้าใจเนื้อหา และเพิ่มประสิทธิภาพในการสื่อสารและความสะดวกในการเผยแพร่ข้อมูลได้หลายช่องทาง ซึ่งคลิปวิดีโอมีชื่อเรื่อง “การสืบค้นฐานข้อมูล TDC (ThaiLIS Digital Collection) ห้องสมุด ศวท. มก.กพส.” มีเนื้อหาความยาว 4.01 นาที ด้วยการอธิบายเนื้อหาให้เข้าใจง่ายและสามารถทำตามได้ เผยแพร่ในสื่อ Social media ด้วยการอัปโหลดลง YouTube นำมาแชร์ทางเพจเฟซบุ๊ก (Facebook Page) ของห้องสมุดคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน พบว่า จากการเผยแพร่ลง YouTube ผู้เข้าชม จำนวน 16 ครั้ง และ Facebook มีจำนวนผู้ติดตาม 837 ซึ่งยังมีจำนวนผู้เข้าชมจำนวนน้อยมาก จึงควรมีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่อย่างต่อเนื่องให้ผู้ใช้บริการได้เข้าถึงมากขึ้น

1.3 การจัดทำคู่มือขั้นตอนวิธีการสืบค้นฐานข้อมูล TDC-ThaiLIS Digital Collection ผลจากการจัดทำคู่มือขั้นตอนวิธีการสืบค้นฐานข้อมูล TDC-ThaiLIS Digital Collection พร้อมทั้งอินโฟกราฟิกแสดงขั้นตอนการสืบค้นฐานข้อมูล TDC-ThaiLIS Digital Collection ที่สร้างขึ้นบันทึกเป็นไฟล์ PDF เผยแพร่ผลงานในฐานข้อมูลคลังความรู้ดิจิทัล มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่า สถิติการใช้งานข้อมูล ณ วันที่ 8 กรกฎาคม พ.ศ. 2568 จากสถิติการเข้าใช้งาน “การสืบค้นฐานข้อมูล TDC-ThaiLIS Digital Collection: ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์และงานวิจัยฉบับเต็ม” (จิณณพัต ชื่นชนน้อย, 2565) จากฐานข้อมูลคลังความรู้ดิจิทัล มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีสถิติการดาวน์โหลดทั้งหมด จำนวน 1,492 ครั้ง สถิติการเข้าชม

ทั้งหมด จำนวน 191,906 ครั้ง ซึ่งพบว่ามีสถิติผู้เข้าชมมากที่สุด ลำดับที่ 2 ของฐานข้อมูลคลังความรู้ดิจิทัล มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (คลังความรู้ดิจิทัล มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2568) และมีสถิติผู้เข้าชมมากที่สุด ลำดับที่ 1 จากฐานข้อมูลคลังความรู้ดิจิทัล มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน (คลังความรู้ดิจิทัล มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน, 2568) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ จินณพัทธ์ ชื่นชมน้อย (2566) ได้ศึกษาเรื่อง การใช้งานข้อมูลออนไลน์ของนิสิตคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ปีงบประมาณ 2564 พบว่า การเข้าใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ ฐานข้อมูล TDC (ThaiLIS Digital Collection) สถิติจำนวนครั้งการเข้าใช้ 1,757 ครั้ง (ร้อยละ 10.61) สถิติจำนวนผู้ใช้ 742 คน (ร้อยละ 24.89) อัตราการเข้าใช้เฉลี่ยต่อคน 3.72 จึงเห็นได้ว่าเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้บริการ จึงสรุปได้ว่าสื่อการสืบค้นฐานข้อมูล TDC-ThaiLIS Digital Collection ได้รับความสนใจจากผู้ใช้บริการเป็นอย่างมากและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง

2. การประเมินผลความพึงพอใจของผู้ใช้บริการต่ออินโฟกราฟิกการสืบค้นฐานข้อมูล TDC-ThaiLIS Digital Collection

จากการศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้บริการต่ออินโฟกราฟิกการสืบค้นฐานข้อมูล TDC-ThaiLIS Digital Collection มีดังนี้

ด้านการออกแบบ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก (Mean = 4.29, S.D. = 0.73) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกข้อ ซึ่งในการออกแบบต้องมีรูปแบบ แบบแผน โครงสร้าง หน้าที่การทำงาน และความสวยงาม โดยออกแบบให้เข้าใจง่าย ใช้งานง่าย และใช้ได้จริง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ยุพาวดี ฐานชั้นแก้ว (2560), สุวิมล คำสุวรรณ (2562) ที่พบว่าการออกแบบอินโฟกราฟิก ด้านการออกแบบ มีผลความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ส่วนงานวิจัยของ อุไร ไพรสุยัน และสุพรรณษา บุญเกื้อ (2564) ได้ศึกษาเรื่อง การใช้อินโฟกราฟิกในการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศและบริการของห้องสมุดมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง พบว่า ด้านการออกแบบ มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.55 จึงทำให้ผู้วิจัยได้พิจารณาการออกแบบของสื่อการสืบค้นฐานข้อมูล TDC-ThaiLIS Digital Collection ด้วยวิธีการที่หลากหลายทั้งด้วยภาพนิ่ง และวิดีโอ สามารถสื่อสารความหมายได้อย่างชัดเจน ด้วยการเล่าเรื่องด้วยรูปภาพ มีการออกแบบที่ชัดเจน และง่ายต่อการทำความเข้าใจ เน้นหัวข้อหลักเพียงหัวข้อเดียว ใช้เทคนิคการออกแบบที่เหมาะสมเพื่อสร้างความสนใจ ใช้สีสันดึงดูดความสนใจ ใช้คำพูดที่กระชับเข้าใจง่ายให้ความรู้ถูกต้องครบถ้วน และนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง

ด้านเนื้อหา มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก (Mean = 4.35, S.D. = 0.65) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกข้อ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ยุพาวดี ฐานชั้นแก้ว (2560), ธัญลักษณ์ ศุภพลธร และคณะ (2567) ที่พบว่าการออกแบบอินโฟกราฟิก ด้านเนื้อหา มีผลความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ส่วนงานวิจัยของ พิชญ์นันท์ รักชาวงศ์ (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาอินโฟกราฟิกเรื่อง ความปลอดภัยในงานอุตสาหกรรม พบว่า ความพึงพอใจต่ออินโฟกราฟิก ด้านเนื้อหา อยู่ในระดับมากที่สุด และโดยภาพรวมทั้ง 2 ด้าน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก จึงทำให้ผู้วิจัยได้พิจารณาการคัดเลือกเนื้อหาข้อมูลที่เหมาะสม การย่อข้อมูลที่ยุ้งยากให้เข้าใจได้โดยง่าย วิธีการเล่าเรื่องและองค์ประกอบสัดส่วนภาพและข้อความที่เหมาะสมสอดคล้องกับเนื้อหา สามารถนำมาสื่อสารกับผู้ใช้บริการให้เข้าใจเนื้อหาที่ต้องการนำเสนอได้อย่างมีประสิทธิภาพและนำไปใช้ประโยชน์ จึงสรุปได้ว่า การจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์รูปแบบอินโฟกราฟิกแบบภาพนิ่ง (Static Infographic) และแบบภาพเคลื่อนไหว (Motion Infographic) สามารถนำองค์ความรู้มาประยุกต์ใช้ในการนำเสนอข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมายให้ตรงตามวัตถุประสงค์ ทั้งด้านการออกแบบและด้านเนื้อหาเป็นส่วนสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการสื่อสารกับผู้รับบริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้น การพัฒนาสื่อการสืบค้นฐานข้อมูล TDC-ThaiLIS Digital Collection จากการนำอินโฟกราฟิกเป็นภาพนิ่งใช้ในการสื่อสาร การจัดทำคลิปวิดีโอ และคู่มือขั้นตอนการสืบค้นฐานข้อมูล TDC-ThaiLIS Digital Collection ทำให้ผู้ใช้บริการ

มีความพึงพอใจต่อสื่อที่สร้างขึ้นมีความพึงพอใจในระดับมาก ช่วยให้การทำความเข้าใจ ช่วยดึงดูดความสนใจ และประหยัดเวลาในการศึกษาข้อมูลทำให้ผู้รับสารจดจำข้อมูลได้ดี นำไปเผยแพร่ได้สะดวกรวดเร็ว พร้อมทั้งสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง

สรุปผลการวิจัย (Conclusion)

การพัฒนาสื่อการสืบค้นฐานข้อมูล TDC-ThaiLIS Digital Collection มีดังนี้ 1) การจัดทำอินโฟกราฟิกการสืบค้นฐานข้อมูล TDC-ThaiLIS Digital Collection เป็นภาพนิ่ง เผยแพร่ทางสื่อ Social Media เพจเฟซบุ๊ก (Facebook Page) ของห้องสมุดคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน และบอร์ดประชาสัมพันธ์ การบริการห้องสมุดคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ 2) การจัดทำคลิปวิดีโอวิธีการสืบค้นฐานข้อมูล TDC-ThaiLIS Digital Collection เผยแพร่ทางสื่อ Social Media ด้วยการอัปโหลดลง YouTube และแชร์ทางเพจเฟซบุ๊ก (Facebook Page) ของห้องสมุดคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน 3) การจัดทำคู่มือขั้นตอนวิธีการสืบค้นฐานข้อมูล TDC-ThaiLIS Digital Collection นำเผยแพร่ยังฐานข้อมูลคลังความรู้ดิจิทัล มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การประเมินความพึงพอใจต่อสื่ออินโฟกราฟิกการสืบค้นฐานข้อมูล TDC-ThaiLIS Digital Collection โดยการสร้างแบบสอบถามประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้บริการต่อสื่อการสืบค้นฐานข้อมูล TDC-ThaiLIS Digital Collection จากผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น จำนวน 345 คน พบว่า ด้านการออกแบบ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก (Mean = 4.29, S.D. = 0.73) ด้านเนื้อหาความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก (Mean = 4.35, S.D. = 0.65) โดยภาพรวมทั้ง 2 ด้าน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก (Mean = 4.32, S.D. = 0.71) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของทั้ง 2 ด้าน พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกข้อ สามารถสรุปได้ว่าการพัฒนาสื่อการสืบค้นฐานข้อมูล TDC-ThaiLIS Digital Collection จึงเป็นประโยชน์ต่อผู้บริการและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง

ห้องสมุดจึงควรมีการพัฒนาสื่อการประชาสัมพันธ์ที่หลากหลายรูปแบบมาช่วยแนะนำงานบริการของห้องสมุดและฐานข้อมูลที่สำคัญหอสมุดให้บริการที่หลากหลายยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

จากการพัฒนาสื่อการสืบค้นฐานข้อมูล TDC-ThaiLIS Digital Collection นำเผยแพร่ยังฐานข้อมูลคลังความรู้ดิจิทัล มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่ามีสถิติผู้เข้าชมมากที่สุด ลำดับที่ 2 ของฐานข้อมูลคลังความรู้ดิจิทัล มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และมีสถิติผู้เข้าชมมากที่สุด ลำดับที่ 1 จากฐานข้อมูลคลังความรู้ดิจิทัล มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน และจากผลความพึงพอใจต่อสื่อการสืบค้นฐานข้อมูล TDC-ThaiLIS Digital Collection ทั้ง 2 ด้าน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกข้อ จึงเห็นได้ว่ามีประโยชน์ต่อผู้บริการ ดังนั้นการจัดทำสื่อเพื่อเผยแพร่ความรู้ จึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. การสร้างสื่อด้านการออกแบบ (Graphic Design) ควรจัดทำให้มีรูปแบบที่เหมาะสมกับข้อมูลที่ต้องการสื่อสารในการนำเสนอที่จะให้ผู้รับสารสนใจ มีความสวยงาม สีสันดึงดูดความสนใจ มีองค์ประกอบทางศิลปะ ใช้คำที่กระชับเข้าใจง่าย มีรูปแบบที่เรียบง่ายให้ผู้รับสารอ่านเข้าใจได้อย่างรวดเร็ว

2. การสร้างสื่อด้านเนื้อหา (Information) ข้อมูลที่นำเสนอจะต้องถูกคิดและเรียบเรียงกระบวนความคิดมีความสำคัญของเรื่องมาสรุปประเด็นให้เข้าใจได้ง่าย มีความถูกต้อง มีความน่าเชื่อถือ มีคุณภาพ และทำให้เกิดประโยชน์ต่อผู้รับสารมีความเข้าใจ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการพัฒนาสื่อการประชาสัมพันธ์ที่หลากหลายรูปแบบมาช่วยในการบริการแนะนำฐานข้อมูลที่ห้องสมุดบอกรับเป็นสมาชิก เพื่อเผยแพร่ข้อมูลให้ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายของผู้ใช้บริการและก่อให้เกิดการใช้ประโยชน์และมีประสิทธิภาพอย่างคุ้มค่า

รายการอ้างอิง (References)

- คลังความรู้ดิจิทัล มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (2568). สถิติสูงสุด 10 อันดับแรก. https://kukr.lib.ku.ac.th/kukr_es/kukr/analysis/top10
- คลังความรู้ดิจิทัล มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน. (2568). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน สถิติสูงสุด 10 อันดับแรก. https://kukr.lib.ku.ac.th/kukr_es/KPS/analysis/top10
- จงกลณี จงพรชัย, กฤตติกา ตัญญาแสนสุข, และ ลาวัลย์ ศรีธชาพุทธร. (2559). อินโฟกราฟิกและการประยุกต์ในงานสุขภาพและเภสัชกรรม. *Thai bull pharm Sci*, 11(2), 98-120.
- จิณณพัต ชื่นชมน้อย. (2565ก). การศึกษารูปแบบการให้บริการสารสนเทศของห้องสมุดคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน. ใน: รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการวิจัยระดับชาติสำหรับบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการในสถาบันอุดมศึกษาครั้งที่ 14 ส่งเสริมงานวิจัย พัฒนางาน พัฒนาองค์กร: ทอกรววิชาการ'65. 30 มีนาคม-1 เมษายน 2565. น. 52-63. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สำนักบริการวิชาการ.
- จิณณพัต ชื่นชมน้อย. (2565ข). การสืบค้นฐานข้อมูล TDC-ThaiLIS digital collection: ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์และงานวิจัยฉบับเต็ม. https://kukr.lib.ku.ac.th/kukr_es/kukr/search_detail/result/20015990
- จิณณพัต ชื่นชมน้อย. (2566). การใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ของนิสิตคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ปีงบประมาณ 2564. *วารสาร ปชมท.*, 12(1), 137-146. <https://www.council-uast.com/journal/journal-detail.php?id=38>
- ชไมพร กาญจนกิจสกุล. (2556). ระเบียบวิจัยทางสังคมศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 2). โพรเจกต์ ไฟฟ์-โพร.
- ทิชพร นามวงศ์. (2560). การออกแบบอินโฟกราฟิกเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์. *Veridian E-Journal Science and Technology Silpakorn University*, 4(4), 14-25.
- ธัญลักษณ์ ศุภพลธร, คณาธิป สกฤตรัตน์, และ ขวัญฤทัย ครองยุติ. (2567). แนวทางการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนา จังหวัดเชียงราย. *วารสารศวท: ศิลปศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี*, 1(2), 15-31.
- นภดล พรหมณี. (2560). การออกแบบและการประยุกต์ใช้สื่ออินโฟกราฟิกในปัจจุบัน. *วารสารเทคโนโลยีภาคใต้*, 10(1), 159-168.
- ประภาพร กุลลัมรัตนชัย และสุนทรทิพย์ คำจันทร์ (2564). การออกแบบอินโฟกราฟิก: เทคนิควิธี เครื่องมือ และการประยุกต์ใช้งานอินโฟกราฟิก Design: Techniques Tools and Applications. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย*, 15(2), 1-14.
- ปราณี หล้าเบญจ. (2559). การหาคุณภาพของเครื่องมือวัดและประเมินผล. <https://www.scribd.com/document/704476407/1465551003-เอกสารประกอบการอบรม>
- ฝ่ายบริการความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2564). ฐานข้อมูล Thai Digital Collection (TDC). <https://www.thailibrary.in.th/2021/02/04/database-thai-digital-collection-tdc/>
- พิชญ์นันท์ รักขางค์. (2562). การพัฒนาอินโฟกราฟิก เรื่อง ความปลอดภัยในงานอุตสาหกรรม. <https://fulltext.rmu.ac.th/fulltext/2562/M126940/Raksawong%20Pichanan/Raksawong%20Pichanan.pdf>
- ภานนท์ คุ่มสุภา. (2558). อินโฟกราฟิกเพื่อตอบสนองความต้องการผู้บริโภค ในยุคการตลาดเชิงเนื้อหา. *นิเทศศาสตร์และนวัตกรรมนิวส์*, 2(1), 155-160.
- ยุพาวดี ฐานขันแก้ว. (2560) การสร้างอินโฟกราฟิก เรื่องจริยธรรมในการใช้โซเชียลมีเดีย. https://app.northbkk.ac.th/research/_themes/downloads/abstract/1506312170_abstract.pdf

- เรวดี ไวยาวสนา. (ม.ป.ป.). *ประเภทของสื่อประชาสัมพันธ์*. https://elcca.ssrui.ac.th/rewadee_wa/pluginfile.php/473/mod_resource/content/1/บทที่%205%20ประเภทของสื่อปชส.pdf
- สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (2566). *TDC (ThailIS Digital Collection)*.
<https://www.lib.ku.ac.th/2024/edatabaselistset/14>
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2545). *การใช้สถิติในการวิจัยอย่างถูกต้องและได้มาตรฐานสากล*. บริษัทเฟื่องฟ้าพรินติ้ง จำกัด.
- สุวิมล คำสุวรรณ. (2562). การศึกษาประสิทธิผลของสื่อโปสเตอร์อินโฟกราฟิกแบบออนไลน์ของสำนักงานประกันสังคม. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น*, 16(1), 131-135.
- อุไร ไพรสุยัน และ สุพรรณษา บุญเกื้อ. (2564). การใช้อินโฟกราฟิกในการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศและบริหารของห้องสมุดมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง. *PULINET Journal*, 8(2), 14-24.
- Best, J. W., & Kahn, J.V. (2013). *Research in education* (10th ed.). Allyn & Bacon.
- Parasuraman, A., Zeithaml, V. A., & Berry, L. L. (1988). SERVQUAL: A multiple-item scale for measuring consumer perceptions of service quality. *Journal of Retailing*, 64(1), 12-40.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An introductory analysis*. (3rd ed.). Harper and Row Publication.